

MAKRO GÖRÜŞ

Dış Ticaret

Eylül 2018

Buket Alkan alkanb@tskb.com.tr

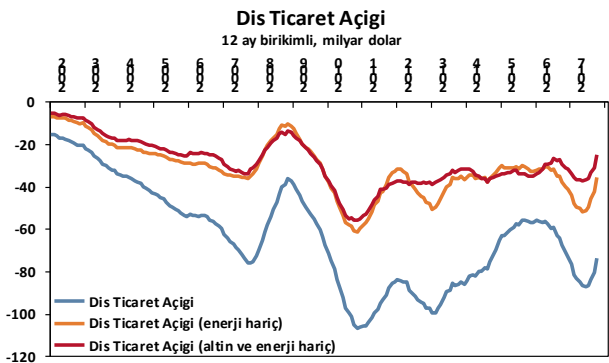
TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ticaret Dengesi (milyar dolar)	Eylül (aylık)		Değişim*	Ocak - Eylül (yıl başı itibarıyla)		Değişim*
	2017	2018	(%)	2017	2018	(%)
İhracat	11.8	14.5	22.4%	115.0	123.1	7.0%
İthalat	20.0	16.3	-18.3%	169.0	174.2	3.1%
Dış Ticaret Dengesi	-8.2	-1.9	-77.1%	-53.9	-51.1	-5.3%
İthalatı Karşılama Oranı	59.1%	88.5%	29.4	68.1%	70.7%	2.6

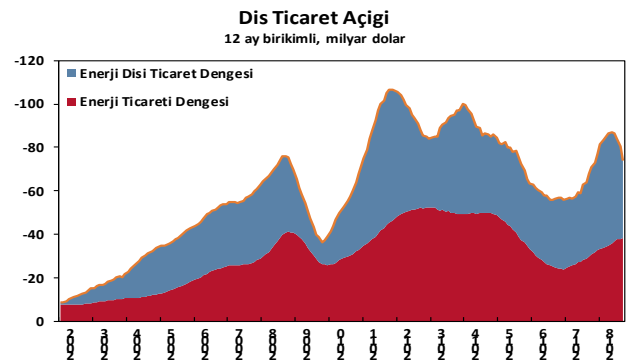
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar, *İthalat Karşılama Oranı için değişim yüzde puandır.

TÜİK verilerine göre, ihracat 2018 yılı Eylül ayında, 2017 yılının aynı ayına göre %22,4 artarak 14,5 milyar dolar, ithalat ise %18,3 azalarak 16,3 milyar dolar oldu. Böylece, Eylül ayında dış ticaret açığı da yıllık bazda %77,1 daralarak 1,9 milyar dolara geriledi. 2017 yılının Eylül ayında %59,1 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2018 Eylül ayında %88,5'e yükseldi. İhracattaki yüksek artış ve ithalattaki daralma söz konusu oranda sert yükselişi beraberinde getirdi. Yılın ilk dokuz aylık döneminde ihracat %7, ithalat ise %3,1 artış kaydetti; dış ticaret açığı %5,3 azalarak 51,1 milyar dolar seviyesine geriledi.

Altın ve enerji ticaretine bakıldığında, altın ithalatının toplam ithalat içerisindeki payı %3 seviyesinde gerçekleşti. Altın hariç ithalat bir önceki yılın Eylül ayına göre %14,9 oranında daralırken, aynı dönemde altın hariç ihracat ise %22,4 oranında artış kaydetti. Böylece altın hariç dış ticaret dengesinde %74,5'lik daralma ile yaklaşık 1,8 milyar dolarlık açık oluştu. Enerji ithalatında yaşanan artış Eylül ayında da devam etti. 2017 yılı ortalamasında 54 dolar/varil olan Brent petrol fiyatının 2018 yılının ilk dokuz ayında ortalama 72 dolara yükselmiş olması bu artışı açıklayan unsurlardan biri oldu. Enerji dışı ihracattaki artış oranı %21,8 ve ithalattaki daralma %24,7 olurken enerji hariç dış ticaret açığı %77 daralarak 1,8 milyar dolar seviyesine geriledi.

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

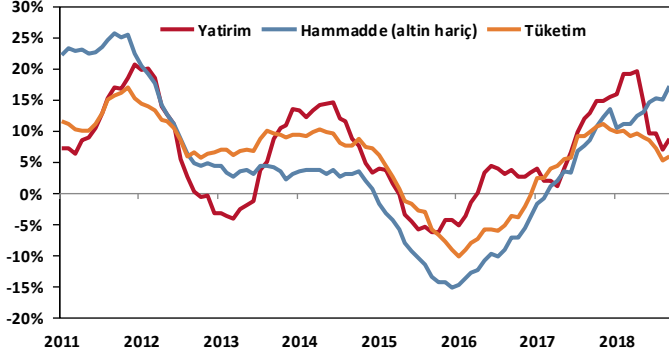

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Avrupa Birliği'ne (AB) yapılan ihracat, 2017 yılının aynı ayına göre %24,4 artarak 7,3 milyar dolar olarak gerçekleşti. AB'ye yapılan ihracat artış hızında yaşanan ivmelenme, TL'deki değer kayıplarının devam ettiklerinin bir yansıması oldu. AB'nin ihracattaki payı 2017 Eylül ayındaki %49,9 seviyesinden 2018 Eylül ayında %50,6'ya yükselmiş oldu. En fazla ihracatın gerçekleştirildiği (1,4 milyar dolar) ülke yine Almanya olurken, bunu Birleşik Krallık, İtalya ve Irak takip etti. İthalatta ise en yüksek payı Rusya (1,7 milyar dolar) alırken, ardından sırasıyla Çin, Almanya ve ABD izledi.

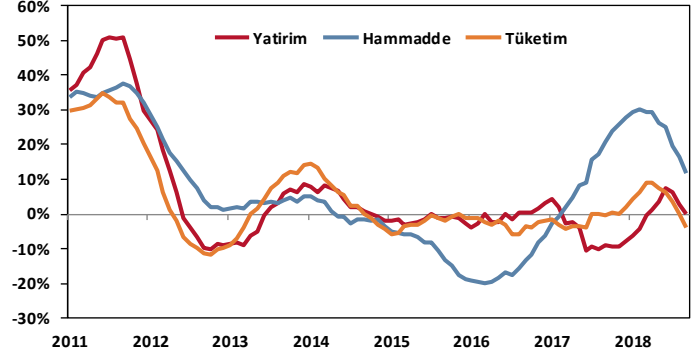
12 aylık dış ticaret açığına bakıldığında, yaklaşık 4 yılın en yüksek seviyesine işaret eden Mayıs (87,2 milyar dolar) ayından beri azalmaya devam ettiğini görüyoruz. Mayıs-Eylül döneminde 12 aylık dış ticaret açığı 13,2 milyar dolar azalarak 73,9 seviyesine geriledi. Bu gerilemenin 4 milyar dolarının net altın ticaretinden kaynaklandığı görülüyor.

Ihracat Kompozisyonu
12 ay birikimli, yıllık değişim

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

İthalat Kompozisyonu
12 ay birikimli, yıllık değişim

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ağustos ayında hız kazanan TL'deki değer kayıplarının ihracattaki artışa katkı verdiğini görüyoruz. İhracatın dağılımına bakıldığında en yüksek yıllık artışın Eylül ayı ihracatının %11'lik bölümünü oluşturan sermaye mallarında yaşandığı görülüyor. Eylül ayı itibarıyla ihracat sepetinin %49'unu oluşturan ara malı ihracatında yaşanan %26,5'lik, son 6 yılın en güçlü artışı ise ihracatın yükselmesinde belirleyici oldu. Tüketim malları ihracatında yaşanan %16 oranındaki artışta binek otomobil ihracatı ve dayanıklı mal ihracatı etkili oldu. TL'deki değer kaybı ihracata olumlu destek verirken ithalat koşullarını ise bir miktar zorlaştırdı. Bilhassa toplam ithalat kompozisyonunda %9'luk pay alan tüketim malları %41 oranında sert düşüş yaşadı. En büyük ithalatın gerçekleştirildiği ara mallarında ise düşüş %13,3 ile nispeten az oldu. Üretimde ithal girdi kullanımının yoğun olduğu düşünüldüğünde ihracatta yaşanan güçlü artış ara malı ithalatındaki düşüşün sınırlanmasında açıklayıcı olabilir.

İhracat-İthalat görünümü üçüncü çeyrekte beklediğimiz dengelenme senaryosu çerçevesinde iktisadi aktivitedeki yavaşlamayı teyit ediyor. Azalan iç talep, tüketim malları ithalatındaki sert daralma ile kendini gösterirken, TL'deki değer kayıplarının etkisi ile artan ihracat ara malı ithalatındaki düşüşleri sınırladı. Dış ticaret açığındaki düşüşün cari açık üzerinde de olumlu etkileri önümüzdeki dönemde görülecektir. Bu durum ise beklenen yeniden dengelenme senaryosu ile uyumlu bir görünüm ortaya koyacaktır.

TSKB

Ekonomik Araştırmalar M¼d¼rl¼ğ¼

arastırma@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

(90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2018 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngör¼len bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğ¼r başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağılı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğ¼r bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahh¼d¼nde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağılı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğı yatırım fiyatı veya değ¼ri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değışmenin yatırımın değ¼ri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğ¼rleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr

